

EUROPOS PARLAMENTAS

2009–2014

Plenarinio posėdžio dokumentas

A7-0417/2013

29.11.2013

***

REKOMENDACIJA

dėl Tarybos sprendimo dėl Europos Sąjungos ir Maroko Karalystės protokolo, kuriuo nustatomos dabar galiojančiame abiejų šalių žuvininkystės sektoriaus partnerystės susitarime numatytos žvejybos galimybės ir finansinis įnašas, sudarymo projekto
(14165/2013 – C7-0415/2013 – 2013/0315(NLE))

Žuvininkystės komitetas

Pranešėja: Carmen Fraga Estévez

Procedūrų sutartiniai ženklai

- * Konsultavimosi procedūra
- *** Pritarimo procedūra
- ***I Įprasta teisėkūros procedūra (pirmasis svarstymas)
- ***II Įprasta teisėkūros procedūra (antrasis svarstymas)
- ***III Įprasta teisėkūros procedūra (trečiasis svarstymas)

(Procedūra pasirenkama atsižvelgiant į teisės akto projekte pasiūlytą teisinį pagrindą.)

TURINYS

Puslapis

EUROPOS PARLAMENTO TEISĖKŪROS REZOLIUCIJOS PROJEKTAS.....	5
AIŠKINAMOJI DALIS	7
VYSTYMO SI KOMITETO NUOMONĖ.....	12
BIUDŽETO KOMITETO NUOMONĖ	16
GALUTINIO BALSAVIMO KOMITETE REZULTATAI	20

EUROPOS PARLAMENTO TEISĖKŪROS REZOLIUCIJOS PROJEKTAS

dėl Tarybos sprendimo dėl Europos Sąjungos ir Maroko Karalystės protokolo, kuriuo nustatomos dabar galiojančiame abiejų šalių žuvininkystės sektoriaus partnerystės susitarime numatytos žvejybos galimybės ir finansinis įnašas, sudarymo projekto (14165/2013 – C7-0415/2013 – 2013/0315(NLE))

(Pritarimo procedūra)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į Tarybos sprendimo projektą (14165/2013),
  - atsižvelgdamas į Europos Sąjungos ir Maroko Karalystės protokolo, kuriuo nustatomos dabar galiojančiame abiejų šalių žuvininkystės sektoriaus partnerystės susitarime numatytos žvejybos galimybės ir finansinis įnašas, projektą (14162/2013),
  - atsižvelgdamas į Tarybos prašymą dėl pritarimo, pateiktą pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 43 straipsnio 2 dalį ir 218 straipsnio 6 dalies antros pastraipos a punktą ir šio straipsnio 7 dalį (C7-0415/2013),
  - atsižvelgdamas į savo 2011 m. gruodžio 14 d. rezoliuciją dėl Tarybos sprendimo dėl Europos Sąjungos ir Maroko Karalystės protokolo, kuriuo nustatomos abiejų šalių žuvininkystės sektoriaus partnerystės susitarime numatytos žvejybos galimybės ir finansinis įnašas, sudarymo projekto¹,
  - atsižvelgdamas į savo 2011 m. gruodžio 14 d. rezoliuciją dėl būsimo protokolo, kuriuo nustatomos Europos bendrijos ir Maroko Karalystės žuvininkystės sektoriaus partnerystės susitarime numatytos žvejybos galimybės ir finansinis įnašas²,
  - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 81 straipsnį ir 90 straipsnio 7 dalį,
  - atsižvelgdamas į Žuvininkystės komiteto rekomendaciją ir Vystymosi komiteto bei Biudžeto komiteto nuomones (A7-0417/2013),
1. pritaria protokolo sudarymui;
  2. primena Europos Parlamento teisę būti laiku ir visapusiškai informuojamam apie protokolo įgyvendinimą ir tokio įgyvendinimo rezultatus, todėl dar kartą reikalauja, kad Europos Parlamento atstovams būtų suteikta galimybė stebėtojų teisėmis dalyvauti jungtinio komiteto posėdžiuose, kuri yra numatyta Susitarimo dėl žvejybos 10 straipsnyje. Be to, ragina Europos Parlamentui pateikti dokumentus apie gaires, tikslus ir rodiklius, susijusius su skyriumi, kuriame nagrinėjama parama Maroko žuvininkystės sektoriui bei suteikti visą informaciją, reikalingą norint tinkamai stebėti protokolo 6 straipsnio aspektus, įskaitant galutinę ataskaitą apie paramos sektoriui programos įgyvendinimą, kurią Marokas privalo pateikti. Taip pat pakartoja savo prašymą Komisijai, prieš

¹ OL C 168 E, 2013 6 14, p. 155.

² OL C 168 E, 2013 6 14, p. 8.

pradedant derybas dėl naujo protokolo sudarymo, pateikti Europos Parlamentui visapusišką ataskaitą apie dabartinio protokolo rezultatus ir veiklą.

3. paveda Pirmininkui perduoti Parlamento poziciją Tarybai ir Komisijai bei valstybių narių ir Maroko Karalystės parlamentams ir vyriausybėms.

AIŠKINAMOJI DALIS

Po to, kai Europos Parlamentas praėjusių metų gruodžio mėnesį atsisakė vienu metu laikotarpiui pratęsti žvejybos protokolą su Maroku, kurio galiojimas baigėsi 2012 m. vasario 27 d., Europos Komisija pradėjo derybas dėl naujo protokolo pasirašymo; šis protokolas ir yra pateiktas, kad jam būtų pritarta. Abi šalys derėjosi tinkamai atsižvelgdamos į Europos Parlamento nuomonę ir susitarė, kad naujas protokolo tekstas bus parengtas atsižvelgiant į Žuvininkystės komiteto ataskaitoje pareikštą kritiką ir rekomendacijas, taip pat į tuo pat metu priimtą **rezoliuciją**, kurioje **prašoma pateikti garantijas, kad šis protokolas bus abipusiškai naudingas ir įrodymus, kad jis bus grindžiamas ekonominiu, socialiniu ir aplinkos tvarumu.**

Žuvininkystės komiteto ataskaitoje, kuri lėmė balsavimą prieš protokolo pratęsimą, **itin kritikuoti šie trys aspektai: ekonominis aspektas** – pabrėžiami žemi santykio tarp kaštų ir pelno rodikliai dėl nepakankamo žvejybos galimybių išnaudojimo; **aplinkosaugos aspektas** ir, pranešėjos nuomone, **nepakankamas finansinės paramos poveikis Maroko žuvininkystės sektoriui**. Pranešėja vadovavosi Europos Komisijos baigiamuoju vertinimu, kurio metodologija kėlė abejonų žuvininkystės sektoriui, susijusioms valstybėms narėms ir pačiai Europos Komisijai. **Itin kritiškos buvo Maroko valdžios institucijos**, kurios savo kritiką grindė šiais argumentais:

– **vertinimo ataskaita apėmė tik pirmuosius pusantrų protokolo galiojimo metų**, todėl pateikti skaičiai negali būti laikomi patikimais;

– **išvados dėl žuvininkystės išteklių būklės neatitinka tikrovės**, nes buvo pateikti 2007 m. Rytų Vidurio Atlanto žvejybos komiteto (angl. CECAF) vertinimo duomenys, kurie, savo ruožtu, buvo grindžiami **2005 m. duomenimis**. Dėl šios priežasties ataskaitoje neatsispaudė pažanga, kuri buvo padaryta populiacijos atsinaujinimo srityje. **Taip pat neatsižvelgta į ES ir Maroko jungtinio mokslinio komiteto darbus;**

– **investicijos į žuvininkystės sektorių ir pakrantės zonas buvo daromos sparčiai, nors** Marokas ir pripažįsta, kad per **dvejus pirmuosius protokolo galiojimo metus** ES fondų lėšų panaudojimas **vėlavo**, nes pirmieji metai iš esmės buvo skirti planavimui ir prisitaikymui prie **ES teisės aktų** reikalavimų, kurie yra **labai nelankstūs**. Šis nelankstumas, kuris, Maroko nuomone, trikdė finansinės paramos investicijų sklandumą, vėliau buvo **įveiktas susiejant sektoriaus modelį su Maroko vidaus strategija, vadinamąja strategija Halieutis**. **2011 metų pabaigos jungtinio komiteto protokoluose jau atsispindi 90 proc. įsipareigojimų asignavimų lygis atsižvelgiant į dabartinius asignavimus ir 81 proc. mokėjimų prognozių lygis metų pabaigai;** ši informacija neatsispaudė vertinimo ataskaitoje.

Be to, **ankstesnėse diskusijose iškilo teisinių klausimų dėl Vakarų Sacharos**. Šiuo klausimu pranešėja gali tik **laikytis ankstesnės ataskaitos pranešėjo, EP nario Carlo Haglundo, pozicijos nenagrinėti šio klausimo**, kuris neįtrauktas nei į žuvininkystės protokolo, nei į naujai patvirtinto Europos Sąjungos ir Maroko susitarimo dėl liberalizavimo

priemonių, taikomų prekybai žemės ūkio ir žuvininkystės produktais, tikslus¹. Bet kuriuo atveju pažymėtina, kad Europos Parlamentas pastaraisiais metais įvairių komitetų prašymu pavedė pateikti ataskaitas dėl šio klausimo Teisės tarnybai, kuri dar kartą patvirtino šių susitarimų teisėtumą.

Naujo pasiūlymo analizė

Naujajame protokole nenumatyta jo laikino taikymo galimybė, todėl veikla galės būti atnaujinta tik nuo galutinio protokolo patvirtinimo Europos Parlamente ir Taryboje. Kadangi išsamias protokolo sąlygas galima rasti jo tekste ir prie kiekvienos kategorijos pridedamuose prieduose, pranešėja čia apsiribos tik trumpa vertinamąja analize. Vis dėlto, toliau pateiktoje lentelėje apibendrinami reikšmingiausi kiekvienos žvejybos kategorijos aspektai.

1. Žuvininkystės galimybės. Žvejybos kategorijos lieka tokios pat, kaip ir ankstesniame protokole ir, nors laivų skaičius sumažinamas nuo 137 iki 126, žuvininkystės galimybės padidėja 33 proc. iš esmės dėl pramoninės pelaginės žvejybos padidėjimo kiekvienoje kategorijoje (nuo 60 000 iki 80 000 tonų). Didžiausias sumažėjimas pasireiškia 3-ioje (nuo 20 iki 10 laivų) ir 4-oje, labiausiai neišnaudojamoje, kategorijose, – pastarojoje ankstesnis laivų skaičius 22 sumažinamas 16 vienetų. **Pranešėja šiuos pakeitimus vertina teigiamai, nes jais geriau perteikiamas tikrasis naudojimosi lygis.**

2. Techninės priemonės. Žvejybos zonos buvo pakeistos taip, kad geriau atitiktų laivynų poreikius ir tam tikrus Maroko nustatytus reikalavimus. Taigi, žvejybos zonų išplėtimas 1-ai ir 2-ai kategorijoms atspindi sektoriaus poreikį įtraukti Mohamedijos uostą, kuris, būdamas svarbus prieglobsčio uostas, taip pat turi tinkamą iškrovimo infrastruktūrą.

Dėl **pajėgumų apribojimų** pasakytina, kad, nors leidžiamų didesnės talpos **pelaginių tralerių** skaičius ir buvo padidintas 4, tačiau taip pat buvo nustatyta **7 765 GT riba** (šią ribą laivynas labai ginčijo). **4-oje kategorijoje ankstesnis 275 GT ribojimas buvo viena iš jos neišnaudojimo priežasčių, dėl kurios apsunkinama veikla už 200 metrų izobatų ribos. Dabar apribojimai taikomi dviejų tipų laivams, kurie naudojami šioje kategorijoje, išskiriant ūdomis žvejojančius laivus ir tralerius, kurių skaičius sumažinamas nuo 11 iki 5. Pranešėja mano, kad dėl įpareigojimo iškrauti sužvejotas žuvis sušvelninimo turėtų išsispęsti daugelis šiai kategorijai iškilusių problemų.**

Dėl **jūreivių priėmimo į laivą** pagrindinė naujovė yra **įpareigojimas pasirinkti iš Maroko pasiūlyto baigtinio sąrašo** (dėl to buvo sulaukta tam tikros kritikos), sudaryto iš jūrininkų rengimo mokyklų absolventų. Iš esmės, **jūreivių priėmimo į laivą išipareigojimai yra padidinami**, o didžiausias padidinimas numatomas **didesnės talpos 6-tos kategorijos laivuose**, kuriuose Maroko jūrininkų skaičius padvigubinamas **nuo 8 iki 16**.

---

¹ OL L 241, 2012 9 7, p. 4.

Žvejybos kategorijos	COM(2013) 648	2007–2011 m. protokolas
1 kategorija. Smulkioji žvejyba šiaurėje Pelaginės. Gaubiamieji tinklai.	Laivų, kuriems leidžiama žvejoti, skaičius: 20 Privalomasis iškrovimas: 30 proc. sužvejoto žuvų kiekio Jūreivių priėmimas į laivą: 3 į laivą	Laivų, kuriems leidžiama žvejoti, skaičius: 20 Privalomasis iškrovimas: progresyvus . Nuo 25 proc. iki 50 proc. ketvirtaisiais paskutiniais metais. Jūreivių priėmimas į laivą: 2 į laivą
2 kategorija. Smulkioji žvejyba šiaurėje Dugninės ūdos	Laivų, kuriems leidžiama žvejoti, skaičius: 35 Savanoriškas iškrovimas. Jūreivių priėmimas į laivą: < 100 GT: savanoriškas ≥ 100 GT: 1 į laivą	Laivų, kuriems leidžiama žvejoti, skaičius: 30 Savanoriškas iškrovimas. Priėmimas į laivą: savanoriškas
3 kategorija. Smulkioji žvejyba pietuose	Laivų, kuriems leidžiama žvejoti, skaičius: 10 Savanoriškas iškrovimas. Jūreivių priėmimas į laivą: 2 į laivą	Laivų, kuriems leidžiama žvejoti, skaičius: 20 Savanoriškas iškrovimas. Jūreivių priėmimas į laivą: 2 į laivą
4 kategorija. Priedugnio žvejyba Tralai ir ūdos	Laivų, kuriems leidžiama žvejoti, skaičius: 16 Iškrovimas: 30 proc. Jūreivių priėmimas į laivą: Nuo 4 iki 7 a) traleriai: 7 į laivą b) ūdomis žvejojantys laivai: 4 į laivą.	Laivų, kuriems leidžiama žvejoti, skaičius: 22 (daugiausia 11 ūdomis žvejojančių laivų per metus). Iškrovimas: 50 proc. Maroko jūreivių priėmimas į laivą: 8 į laivą.
5 kategorija: Tunų žvejyba. Meškerės ir ūdos	Laivų, kuriems leidžiama žvejoti, skaičius: 27 Iškrovimas: 25 proc. sužvejoto žuvų kiekio Jūreivių priėmimas į laivą: 3 į laivą	Laivų, kuriems leidžiama žvejoti, skaičius: 27 Iškrovimas: nenustatyta dalis. Jūreivių priėmimas į laivą: 3 į laivą
6 kategorija Pramoninė pelaginė žvejyba	Laivų, kuriems leidžiama žvejoti, skaičius: 18 Iškrovimas: 25 proc. Jūreivių priėmimas į laivą: nuo 2 iki 16.	Laivų, kuriems leidžiama žvejoti, skaičius: 18 Iškrovimas: 25 proc. Jūreivių priėmimas į laivą: Daugiausia 8.

Skirtingai nuo kitų protokolų, kuriuose **nuostata dėl pagarbos žmogaus teisėms** įtraukta į straipsnius, kuriuose nustatomos sustabdymo sąlygos, čia tokios nuostatos yra jau **1 straipsnyje** su nuoroda į Partnerystės susitarimo dėl pagarbos demokratijos principams ir pagrindinėms laisvėms 2 straipsnį. **Vadovaujantis 8 straipsniu, bet koks Maroko šių sąlygų nesilaikymas gali nulemti tai, kad protokolo galiojimas bus sustabdytas. Ši nuostata atitinka ir Europos Parlamento reikalavimus.**

Finansiniai aspektai

Toliau pateikiamose lentelėse nurodomi reikšmingiausi duomenys, tarp kurių yra ir **finansinės paramos sumažinimas nuo 36,1 iki 30 mln. EUR per metus**, o tai atitinka **ES biudžeto sumažinimą 17 proc.** Labiausiai pastebimas aspektas yra **laivų savininkų įnašo padidėjimas beveik 200 proc.** ir mokesčių padidėjimas **400 proc.**, kuris galbūt galėtų būti laikomas per dideliu pelaginės žvejybos tralerių šaldiklių segmentui.

Parama sektorių politikai (6 straipsnis) yra dar vienas skyrius, kuris **smarkiai išplėstas, atsižvelgiant į EP reikalavimus.** Pagal protokolą finansuoti veiksmai yra oficialiai įtraukti į strategiją *Halieutis*. Taip pat Marokas privalo pagrįsti savo projektų pasirinkimą, vertinant jų ekonominius, socialinius ir užimtumo padarinius ir poveikį geografiniam pasiskirstymui. Jeigu Maroko pagrindimas dėl vykdymo nėra visiškai patenkinamas, ES mokėjimų neatlieka.

	2007–2011 m. protokolas	COM(2013) 648	Pokytis
1. Finansinė kompensacija už naudojamą išteklius	22,600,000 EUR	16,000,000 EUR	-29 proc.
2. Sektoriaus politika	13,500,000 EUR	14,000,000 EUR	4 proc.
3. Laivų savininkų įnašas (mokesčiai)	3,400,000 EUR	10,000,000 EUR	194 proc.
4. Bendra protokolo kaina per metus	39,500,000 EUR	40,000,000 EUR	1 proc.
5. Lėšos iš ES biudžeto	36,100,000 EUR	30,000,000 EUR	- 17 proc.
6. Prekybos susitarimo kaina (1+3)	26,000,000 EUR	26,000,000 EUR	0 proc.
7. ES / laivų savininkų dalis (proc.) pagal bendrą protokolo kainą	91/9	75/25	
8. ES / laivų savininkų dalis (proc.) pagal naudojamą išteklius	87/13	62/38	

MOKESČIAI	2007–2011 m. protokolas	COM(2013) 0648	Pokytis	
Smulkioji žvejyba gaubiamaisiais tinklais šiaurėje	65EUR/GT	75EUR/GT	+15 proc.	
Smulkioji žvejyba šiaurėje	60EUR/GT	67EUR/Gt	+12 proc.	
Smulkioji žvejyba pietuose	60EUR/GT	67EUR/Gt	+12 proc.	
Priedugnio žvejyba	53EUR/GT	60EUR/GT	+13 proc.	
Tunų žvejyba	25EUR/tona	35EUR/tona	+40 proc.	
Pelaginiai tralai	20EUR/t	Šaldytas	100EUR/t/mėn.	+400 proc.
		Šviežias	35EUR/t/mėn.	+75 proc.

Tvarumas ir kontrolė: strategija *Halieutis*

Abi šalys buvo gerai susipažinusios su vienu pagrindiniu EP nuogastavimų, kad pertekliaus ir žvejybos galimybių nustatymas turi atitikti griežtus tvarumo kriterijus. Pagal visas nuomones, Maroko atsakymas buvo puikus. Taip pat Maroko valdžios institucijos suteikė pranešėjai duomenis apie laivyną, sužvejotų žuvų kiekį bei strategijos *Halieutis* ir asociacijos „**Institut**

National de Recherche Halieutique“ (INRH) santraukas apie visus žuvininkystės valdymo sprendimus.

Derybose dalyvavo tiek ES, tiek INRH mokslininkai, su kuriais buvo **sistemiškai konsultuojamasi dėl kiekvieno Komisijos pateikto pasiūlymo**, ir todėl **Marokas atsisakė didesnės pelaginių rūšių kvotos bei jūros gėrybių ir moliuskų žvejybos galimybių dėl pertekliaus nebuvimo**. Kita vertus, vis dar nėra žvejybos galimybių Viduržemio jūroje. **Protokole pirmą kartą nustatomi sustiprinto mokslinio bendradarbiavimo pagrindai** ir pasiektas susitarimas dėl elektroninės informacijos keitimosi sistemos įkūrimo, įskaitant sužvejotų žuvų kiekio ir VMS pozicijų duomenis.

Išvados

Nors ir išlieka kai kurių aspektų, kuriuos paliekama pakeisti jungtiniams komitetams, pranešėja pripažįsta, kad Protokole yra **svarbių patobulinimų** ir pažymi **pastangas atsižvelgti į EP rūpimus klausimus**.

Todėl pranešėja mano, kad ji turėtų rekomenduoti patvirtinti protokolą, nes jis gali leisti atnaujinti santykius su Maroku žuvininkystės srityje, remiantis naujais pagrindais, kurie yra daug labiau pritaikyti prie EP reikalavimų, tiek ekonominiu ir finansiniu, tiek socialiniu ir aplinkosaugos tvarumo požiūriais.

5.11.2013

VYSTYMO SI KOMITETO NUOMONĖ

pateikta Žuvininkystės komitetui

dėl pasiūlymo dėl Tarybos sprendimo dėl Europos Sąjungos ir Maroko Karalystės protokolo, kuriuo nustatomos dabar galiojančiame abiejų šalių žuvininkystės sektoriaus partnerystės susitarime numatytos žvejybos galimybės ir finansinis įnašas, sudarymo (COM(2013) 0648 - C7-2013/0315(NLE))

Nuomonės referentas: Cristian Dan Preda

TRUMPAS PAGRINDIMAS

2007 m. vasario mėnesį sudarytas ES ir Maroko žuvininkystės sektoriaus partnerystės susitarimas yra itin svarbus daugeliu aspektų. Visų pirma dėl savo ekonominės svarbos, nes šis susitarimas yra antrasis labai svarbus ES ir besivystančios šalies susitarimas (pirmasis buvo žvejybos susitarimas su Mauritanija), kuriam tenka apytiksliai ketvirtadalis Jūrų reikalų ir žuvininkystės GD biudžeto asignavimų, skirtų dvišaliams žvejybos susitarimams. Be to, šį susitarimą sudarė dvi šalys, turinčios bendras sienas ir nusprendusios sutvirtinti tarpusavio politinius santykius ir siekti palaipsniui integruoti savo ekonomiką. 2000 m. įsigaliojęs asociacijos susitarimas ir 2008 m. Marokui suteiktas aukštesnio lygio statusas yra abiejų šalių valios toliau stiprinti savo dvišalius santykius išraiška.

ES žvejybos laivams taikomos techninės ir finansinės nuostatos ir pagal susitarimą numatytas finansinis įnašas įtraukti į prie sutarties pridedamą protokolą. Ankstesnis protokolas baigė galioti 2011 m. vasario 27 d. Vėlesniam, laikinai nuo 2011 m. vasario 28 d. taikomam protokolui, nepritarė Parlamentas – jo nuomone, to protokolo išlaidų ir naudos santykis buvo pernelyg menkas, juo nebuvo užtikrinamas eksploatuojamų išteklių tvarumas ir nebuvo laikomasi tarptautinės teisės ta prasme, kad nebuvo įrodyta, jog vietiniai gyventojai iš minėto protokolo turės ekonominės ir socialinės naudos.

Remdamasi Tarybos suteiktais įgaliojimais, Europos Komisija pradėjo derybas su Maroko Karalyste dėl šio protokolo atnaujinimo. Po 6 sunkių derybų turų 2013 m. liepos 24 d. parafuotas naujo protokolo projektas.

Nuomonės referentas pritaria šiam naujam pasiūlymui, kuriame dideliu mastu atsižvelgiama į Parlamento pareikštas kritines pastabas dėl ankstesnio teksto:

1. smarkiai pagerinant naujojo protokolo išlaidų ir naudos santykį – jame numatytos žvejybos galimybės, palyginti su ankstesniu protokolu, padidintos, o ES finansinio įnašo dydis sumažintas.

Dėl 33 mln. EUR finansinio įnašo sudaroma galimybė ES žvejybos laivams gauti daugiausia 126 smulkiosios žvejybos, priedugnio žvejybos ir tunų žvejybos kategorijų ir daugiausia 80 000 tonų pramoninės pelaginės žvejybos laimikio licencijas. Beveik pusė šio finansinio įnašo, t. y. 14 mln. EUR, bus skirta Maroko žuvininkystės sektoriui plėtoti, konkrečiai – programai „Halieutis“, kuria siekiama didinti šio ekonomikos sektoriaus tvarumą ir konkurencingumą bei gerinti jo veiklos rodiklius 2010–2020 m. laikotarpiu;

2. tvarumo principas tampa pagrindine žvejybos sąlyga. Siekdamas derybose apginti savo pozicijas, abi šalys visapusiškai atsižvelgė į mokslines žuvų išteklių ir tikėtinos jų raidos per pirmuosius minėto susitarimo įgyvendinimo metus ataskaitas, taip pat į pasinaudojimo pagal ankstesnį protokolą numatytomis žvejybos galimybėmis lygio vertinimą. Siekiant geriau kontroliuoti ES žvejybos laivų sužvejojamų žuvų kiekį, į protokolą įrašytos bendrų misijų, inspektorių lankymosi ES laivuose ir palydovinės stebėsenos sistemos stiprinimo nuostatos;
3. Marokas įpareigojamas reguliariai teikti išsamias žuvininkystės sektoriaus plėtrai skirto finansinio įnašo panaudojimo ataskaitas, kuriose turi būti nurodyta ekonominė ir socialinė nauda vietos gyventojams atsižvelgiant į geografinį pasiskirstymą (6 straipsnis). Nors panašios nuostatos buvo ir ankstesniame tekste, dabar jos gerokai tvirtesnės dėl reikalavimų teikti trijų lygių ataskaitas: atskirų projektų pažangos ir įgyvendinimo ataskaitas, taip pat pagal protokolą teikiamą paramos sektoriui įgyvendinimo galutinę ataskaitą. Jungtinio komiteto atstovaujama ES tokiu būdu galėtų gana griežtai prižiūrėti, kaip naudojama sektoriui teikiama parama ir kokių mastu ji naudinga vietos gyventojams. Priežiūra sugriežtėja dar ir dėl to, kad ES moka savo finansinį įnašą dalimis ir atsižvelgdama į pasiektų rezultatų analizę.

Be to, patobulintos nuostatos dėl Maroko žvejų įdarbinimo, suteikiant galimybes didesniai skaičiui Maroko žvejų dirbti ES žvejybos laivuose.

Pagaliau, ir tai ne mažiau svarbu, į naujojo protokolo tekstą įtrauktos Parlamento pastabos dėl pagarbos žmogaus teisėms. Nuoroda į asociacijos susitarimo su Maroku 1 ir 2 straipsniuose numatytą pagarbą demokratiniais principams ir pagrindinėms žmogaus teisėms įtraukta į protokolo 1 straipsnį, kuriame nustatomi bendrieji principai, taigi ji taikoma visam dokumentui. Šiuo straipsniu kartu su taikymo sustabdymo mechanizmą apibrėžiančiu 8 straipsniu sudaroma galimybė sustabdyti susitarimo galiojimą žmogaus teisių ir demokratinų principų pažeidimų atvejais.

Nuomonės referentas norėtų pabrėžti, kad patvirtinus šį protokolą sustiprės partnerystė su šia šalimi ir bus prisidedama prie vietos gyventojų socialinės raidos, be kita ko, ir šalies pietinėje dalyje. Marokas yra pirmoji ES kaimynystės šalis, kuriai prieš 5 metus suteiktas aukštesnio lygio statusas, vyksta derybos su Maroku dėl glaudaus bendradarbiavimo ir visapusiško laisvosios prekybos susitarimo ir šalis ir toliau yra viena iš mūsų glaudžiausių sąjungininkių neramumų apimtame regione. Be to, pagal šį protokolą sudaromos puikios Maroko ekonomikai itin svarbaus sektoriaus vystymosi galimybės. Turėtume pasinaudoti šia galimybe ir konstruktyviai dirbti su Maroko partneriais toliau siekdami bendrų tikslų ir vertybių.

Dėl visų šių priežasčių nuomonės referentas rekomenduoja Parlamentui pritarti šio protokolo sudarymui.

*****

Vystymosi komitetas ragina atsakingą Žuvininkystės komitetą siūlyti Parlamentui pritarti.

Vystymosi komitetas mano, kad Komisija, įgyvendindama šį protokolą, turėtų tinkamai atsižvelgti į šiuos punktus:

- a) būtinybę užtikrinti demokratinių principų ir pagrindinių teisių laikymąsi ir sustabdyti protokolo taikymą, jei būtų pažeisti šie principai ir teisės, kaip numatyta pagal šio protokolo 8 straipsnį;
- b) tai, kad labai svarbu teikti Parlamentui ir Tarybai sektoriui skirtų lėšų naudojimo metines ataskaitas siekiant skatinti skaidrumą ir užtikrinti, kad šios papildomos lėšos, skirtos žuvininkystės sektoriaus politikai remti, būtų naudojamos veiksmingai ir kad protokolo taikymas turėtų teigiamą ekonominį ir socialinį poveikį vietos bendruomenėms.

GALUTINIO BALSAVIMO KOMITETE REZULTATAI

Priėmimo data	5.11.2013
Galutinio balsavimo rezultatai	+: 15 -: 11 0: 0
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę nariai	Thijs Berman, Corina Crețu, Véronique De Keyser, Nirj Deva, Leonidas Donskis, Charles Goerens, Catherine Grèze, Mikael Gustafsson, Eva Joly, Miguel Angel Martínez Martínez, Gay Mitchell, Bill Newton Dunn, Andreas Pitsillides, Jean Roatta, Birgit Schnieber-Jastram, Alf Svensson, Ivo Vajgl, Daniël van der Stoep, Anna Záborská, Iva Zanicchi
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavęs (-ę) pavaduojantis (-ys) narys (-iai)	Eduard Kukan, Isabella Lövin, Cristian Dan Preda
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavęs (-ę) pavaduojantis (-ys) narys (-iai) (187 straipsnio 2 dalis)	Iratxe García Pérez, María Muñiz De Urquiza, Bogusław Sonik

18.11.2013

BIUDŽETO KOMITETO NUOMONĖ

pateikta Žuvininkystės komitetui

dėl pasiūlymo dėl Tarybos sprendimo dėl Europos Sąjungos ir Maroko Karalystės protokolo, kuriuo nustatomos dabar galiojančiame abiejų šalių žuvininkystės sektoriaus partnerystės susitarime numatytos žvejybos galimybės ir finansinis įnašas, sudarymo (COM(2013) 0648 – C7-xxxx/xxxx – 2013/0315(NLE))

Nuomonės referentas: François Alfonsi

TRUMPAS PAGRINDIMAS

Remdamasi Tarybos suteiktu įgaliojimu, Europos Komisija pradėjo derybas su Maroko Karalyste dėl Europos Sąjungos ir Maroko Karalystės žuvininkystės sektoriaus partnerystės susitarimo protokolo atnaujinimo. Šioms deryboms pasibaigus, 2013 m. liepos 24 d. derybininkai parafavo naujojo Protokolo projektą. Naujasis Protokolas apima ketverių metų laikotarpį nuo jo įsigaliojimo dienos.

Pagrindinis Susitarimo protokolo tikslas – atsižvelgiant į esamą likutinį perteklių sudaryti Europos Sąjungos laivams žvejybos Maroko vandenyse galimybes.

Vadovaujantis Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 43 straipsnio 2 dalimi ir 218 straipsnio 6 dalies a punktu, Europos Parlamentas gali pritarti arba nepritarti.

Ankstesniajam, laikinai nuo 2011 m. vasario 28 d. taikomam Protokolui, nepritarė Parlamentas.

Naujame Protokole numatoma 120 584 000 EUR bendra finansinio įnašo suma, skiriama visą laikotarpį, ir 120 000 000 EUR suma, skiriama visą laikotarpį, numatoma gamtos išteklių išsaugojimui ir valdymui. 30 000 000 EUR metinis finansinį įnašą sudaro: a) 16 000 000 EUR už naudojimąsi ir b) 14 000 000 EUR parama Maroko Karalystės žuvininkystės sektoriaus politikos plėtrai. Ta parama dera su žuvininkystės nacionalinės politikos tikslais, ypač su Maroko Karalystės kovos su neteisėta žvejyba poreikiais.

Susitarimo turinys apibūdinamas taip:

Išlaidų rūšis	2014 m.	2015 m.	2016 m.	2017 m.	Iš viso, EUR
Veiklos asignavimai	30 000 000	30 000 000	30 000 000	30 000 000	120 000 000
Administracinės išlaidos	131 000	131 000	131 000	191 000	584 000
IŠ VISO	30 131 000	30 131 000	30 131 000	30 191 000	120 584 000

Pranešėjas mano, kad dėl keleto priežasčių šis Protokolas yra labai problemiškas, nes:

- Labai daug abejonių kelia paties Susitarimo sąnaudų ir naudos aspektas.

Anksčiau galiojusio Protokolo sąnaudų ir naudos santykis buvo labai nedidelis dėl to, kad menkai išnaudotos suderėtos žvejybos galimybės. Europos Komisijos atliktame vertinime teigiama, kad Susitarimo lemiamos sąnaudos atrodo labai susiję su žvejybos galimybėmis, kuriomis faktiškai pasinaudota. Numatoma Europos laivynų apyvarta lygi 30,2 mln. EUR, t. y. tik 0,83 EUR vienam ES investuotam euro. Naudojant tik turto, kurį Europos laivų savininkai sukūrė pagal šį susitarimą, rodiklį (tiesioginė ir netiesioginė pridėtinė vertė ES), paaiškėja dar neįspūdingesnis ES investicijų kainos ir gautos naudos santykis – 0,65 EUR pridėtinės vertės vienam investuotam euro. Šios vertės yra gerokai mažesnės už kitų žuvininkystės sektoriaus susitarimų atitinkamų rodiklių lygį.

Minėti skaičiai aiškiai rodo, kad šis Susitarimas finansiniu požiūriu yra neefektyvus. Vertinimo ataskaitoje daroma išvada, kad ekonominio efektyvumo požiūriu šis Susitarimas yra nesėkmingiausias iš visų žuvininkystės sektoriaus partnerystės susitarimų.

Deja, Komisija nepateikė įtikinamų faktų, kurie įrodytų, kad pagal naująjį Susitarimą sąnaudų ir naudos santykis padidės.

- Abejojama, ar laikomasi principo žvejoti tik perteklinius išteklius.

Susirūpinimą dėl Susitarimo taip pat kelia ir ekologiniai klausimai. Nustatyta, kad iš Maroko vandenyse žvejojamų 11 priedugnio išteklių rūšių penkios yra pereikvojamos (europinės paprastosios jūrinės lydekos, sidabriniai pagelai, aštuonkojai, kalmarai, rožinės krevetės), keturios – visiškai išnaudotos (paprastieji pagrai, didžiaakiai dančiai, raudonpekliai pagelai, ilgapelekės nernės), o dviejų rūšių išteklių negalima buvo pakankamai išanalizuoti dėl duomenų trūkumo (senegalinės jūrinės lydekos, kalmarai). Dėl beveik visiškai išseiktų šių išteklių kyla klausimas, ar laikomasi principo, kad ES laivai žvejojų tik perteklinius išteklius.

Dabar vėl neaišku, kaip pagal naująjį Susitarimą būtų sprendžiami šie klausimai. Be to, kelia nuostabą tai, kad Komisija teigia, jog pagal naująjį Susitarimą bus atsižvelgta į peržvejavimo klausimą, nors nesama jokių naujausių mokslinių išteklių padėties Maroko vandenyse vertinimų.

- Pagal naująjį Susitarimą visiškai nepaisoma Vakarų Sacharos klausimo.

Be anksčiau minėtų ekonominių, ekologinių, aplinkosauginių ir kitų Protokolo trūkumų, esama ginčijamų teisinių klausimų dėl Vakarų Sacharos, t. y. Maroko okupuotos teritorijos. Šio Protokolo atveju esminis klausimas yra tai, ar šis Protokolas yra tiesiogiai naudingas, ar nenaudingas Vakarų Sacharos žmonėms, kaip prašė išaiškinti Europos Parlamento teisės tarnyba. Pagal atitinkamus dokumentus, susijusius su Protokolu, šis jautrus klausimas neišaiškintas ir atrodo, kad Europos Komisija niekada neklausė Vakarų Sacharos žmonių nuomonės ir neprašė jų sutikimo dėl leidimo žvejoti jų vandenyse.

Be to, verta atkreipti dėmesį į tai, kad Marokas atsisakė paskelbti prie Vakarų Sacharos išskirtinę ekonominę zoną. Kalbant griežtai teisiniais terminais, tai reiškia, kad ES moka Marokui už žvejybą tarptautiniuose vandenyse.

Taigi, pranešėjas mano, kad veiksmingumo ir efektyvumo požiūriais, taip pat teisėtumo požiūriu, toks Susitarimas, koks yra parengtas dabar, kelia labai daug abejonių.

*****

Biudžeto komitetas ragina atsakingą Žuvininkystės komitetą siūlyti, kad Parlamentas pritartų.

GALUTINIO BALSAVIMO KOMITETE REZULTATAI

Priėmimo data	14.11.2013
Galutinio balsavimo rezultatai	+: 23 -: 9 0: 0
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę nariai	Jean-Luc Dehaene, José Manuel Fernandes, Eider Gardiazábal Rubial, Salvador Garriga Polledo, Ivars Godmanis, Ingeborg Gräßle, Lucas Hartong, Anne E. Jensen, Ivailo Kalfin, Sergej Kozlík, Jan Kozłowski, Alain Lamassoure, Jan Mulder, Juan Andrés Naranjo Escobar, Nadezhda Neynsky, Dominique Riquet, Alda Sousa, Derek Vaughan, Jacek Włosowicz
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę (-ę) pavaduojantis (-ys) narys (-iai)	François Alfonsi, Maria Da Graça Carvalho, Frédéric Daerden, Edit Herczog, Paul Rübig, Peter Šťastný
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę (-ę) pavaduojantis (-ys) narys (-iai) (187 straipsnio 2 dalis)	Pablo Arias Echeverría, Jean-Paul Basset, Arkadiusz Tomasz Bratkowski, Zdravka Bušić, Jolanta Emilia Hibner, Helmut Scholz, Tadeusz Zwiefka

GALUTINIO BALSAVIMO KOMITETE REZULTATAI

Priėmimo data	27.11.2013
Galutinio balsavimo rezultatai	+: 13 -: 8 0: 2
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę nariai	John Stuart Agnew, Carmen Fraga Estévez, Pat the Cope Gallagher, Dolores García-Hierro Caraballo, Ian Hudghton, Werner Kuhn, Isabella Lövin, Gabriel Mato Adrover, Maria do Céu Patrão Neves, Crescenzo Rivellini, Ulrike Rodust, Raül Romeva i Rueda, Struan Stevenson, Isabelle Thomas, Nils Torvalds, Jarosław Leszek Wałęsa
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavęs (-ę) pavaduojantis (-ys) narys (-iai)	Luis Manuel Capoulas Santos, Jean Louis Cottigny, Jim Higgins, Jens Nilsson
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavęs (-ę) pavaduojantis (-ys) narys (-iai) (187 straipsnio 2 dalis)	María Auxiliadora Correa Zamora, Salvador Garriga Polledo, Francisco José Millán Mon, Younous Omarjee, Ivo Vajgl, Luis Yáñez-Barnuevo García